

Drepturile și obligațiile pacienților pe timpul spitalizării

Definiții :

1. Pacient = persoană sănătoasă sau bolnavă care utilizează servicii de sănătate.
2. Discriminare = distincția care se face între persoane aflate în situații similare pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opiniilor politice sau antipatiei personale.
3. Îngrijiri de sănătate = servicii medicale, servicii comunitare și servicii conexe actului medical
4. Intervenție medicală = orice examinare, tratament sau alt act medical în scop de diagnostic preventiv, terapeutic sau de reabilitare.
5. Îngrijiri terminale = îngrijirile acordate unui pacient cu mijloace de tratament disponibile, atunci când nu mai este posibil îmbunătățirea prognozei fatale a stării de boală, precum și îngrijirile acordate în apropierea decesului.

A. DREPTURILE PACIENTILOR

Drepturile pacienților sunt reglementate de Legea nr.46/2003 și Normele de Aplicare prin Ordinul Ministerului Sănătății Publice nr. 386/2004;

-Pacienții au dreptul la îngrijirile medicale de cea mai înaltă calitate de care societatea dispune, în conformitate cu resursele umane, financiare și materiale ale unității;

-Pacientul are dreptul de a fi respectat ca persoană umană fără nici o discriminare;

Pacienții au dreptul la îngrijiri medicale de cea mai înaltă calitate de care societatea dispune, în conformitate cu resursele umane, financiare și materiale.

- a. Pacientul are dreptul de a fi respectat ca persoană umană, fără nici o discriminare.
- b. Pacientul are dreptul de a fi informat cu privire la serviciile medicale disponibile, precum și la modul de a le utiliza.
- c. Pacientul are dreptul de a fi informat asupra identității și statutului profesional al furnizorilor de servicii de sănătate.
- d. Pacientul internat are dreptul de a fi informat asupra regulilor și obiceiurilor pe care trebuie să le respecte pe durata spitalizării.
- e. Pacientul are dreptul de a fi informat asupra stării sale de sănătate, a intervențiilor medicale propuse, a riscurilor potențiale ale fiecărei proceduri, a alternativelor existente la procedurile propuse, inclusiv asupra neefectării tratamentului și nerespectării recomandărilor medicale, precum și cu privire la date despre diagnostic și prognostic.
- f. Pacientul are dreptul de a decide dacă mai dorește să fie informat în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință.
- g. Pacientul are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat și de a alege o altă persoană care să fie informat în locul său.
- h. Rudele și prietenii pacientului pot fi informați despre evoluția investigațiilor, diagnostic și tratament, cu acordul pacientului.
- i. Pacientul are dreptul de a cere și de a obține o altă opinie medicală.
- j. Pacientul are dreptul să solicite și să primească, la externare, un rezumat scris al investigațiilor, diagnosticului, tratamentului și îngrijirilor acordate pe perioada spitalizării.
- k. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală asumându-și, în scris, răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale

trebuie explicate pacientului.

l. Când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență, personalul medical are dreptul să deducă acordul pacientului dintr-o exprimare anterioară a voinței acestuia.

m. În cazul în care pacientul necesită o intervenție medicală de urgență, consimțământul reprezentantului legal nu mai este necesar.

n. În cazul în care se cere consimțământul reprezentantului legal, pacientul trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere.

o. În cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să îi dea consimțământul, decizia este declinată unei comisii de arbitraj de specialitate.

p. Comisia de arbitraj este constituită din 3 medici pentru pacienții internați în spital și din 2 medici pentru pacienții din ambulator.

q. Consimțământul pacientului este obligatoriu pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord.

r. Consimțământul pacientului este obligatoriu în cazul participării sale în învățământul medical clinic și la cercetarea științifică. Nu pot fi folosite pentru cercetare științifică persoanele care nu sunt capabile să își exprime voința, cu excepția obinerii consimțământului de la reprezentantul legal și dacă cercetarea este făcută în interesul pacientului.

s. Pacientul nu poate fi fotografiat sau filmat într-o unitate medicală fără consimțământul său, cu excepția cazurilor în care imaginile sunt necesare diagnosticului sau tratamentului și evitării suspectării unei culpe medicale.

t. Toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidențiale chiar și după decesul acestuia.

u. Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea prevede în mod expres.

v. În cazul în care informațiile sunt necesare altor furnizori de servicii medicale acreditați, implicați în tratamentul pacientului, acordarea consimțământului nu mai este obligatorie.

w. Pacientul are acces la datele medicale personale.

x. Orice amestec în viața privată, familială a pacientului este interzis, cu excepția cazurilor în care această amestecare influențează pozitiv diagnosticul, tratamentul ori îngrijirile acordate și numai cu consimțământul pacientului.

y. Sunt considerate excepții cazurile în care pacientul reprezintă pericol pentru sine sau pentru sănătatea publică.

z. Dreptul femeii la viață prevalează în cazul în care sarcina reprezintă un factor de risc major și imediat pentru viața mamei.

aa. Pacientul are dreptul la informații, educație și servicii necesare dezvoltării unei vieți sexuale normale și sănătății reproducerii, fără nici o discriminare.

bb. Dreptul femeii de a hotărî dacă să aibă sau nu copii este garantat, cu excepția cazului prevăzut la art. 26.

cc. Pacientul, prin serviciile de sănătate, are dreptul să aleagă cele mai sigure metode privind sănătatea reproducerii.

dd. Orice pacient are dreptul la metode de planificare familială eficiente și lipsite de riscuri.

ee. Pacientul are dreptul la îngrijiri terminale pentru a putea muri în demnitate.

ff. Pacientul poate beneficia de sprijinul familiei, al prietenilor, de suport spiritual,

material și de sfaturi pe tot parcursul îngrijirilor medicale. La solicitarea pacientului, în măsura posibilităților, mediul de îngrijire și tratament va fi creat cât mai aproape de cel familial.

gg. Pacientul internat are dreptul și la servicii medicale acordate de către un medic acreditat din afara spitalului.

hh. Personalul medical sau nemedical din unitățile sanitare nu are dreptul să supună pacientul nici unei forme de presiune pentru a-l determina pe acesta să îl recompenseze altfel decât prevăd reglementările de plată legale din cadrul unității respective.

ii. Pacientul poate oferi angajamentul sau unității unde a fost îngrijit plăți suplimentare sau donații, cu respectarea legii.

jj. Pacientul are dreptul la îngrijiri medicale continue până la ameliorarea stării sale de sănătate sau până la vindecare.

kk. Continuitatea îngrijirilor se asigură prin colaborarea și parteneriatul dintre diferitele unități medicale publice și nepublice, spitalice și ambulatorii, de specialitate sau de medicină generală, oferite de medici, cadre medii sau de alt personal calificat. După externare pacienții au dreptul la serviciile comunitare disponibile.

ll. Pacientul are dreptul să beneficieze de asistență medicală de urgență, de asistență stomatologică de urgență și de servicii farmaceutice, în program continuu.

B) DREPTUL PACIENTULUI LA INFORMATIA MEDICALA

1. Pacientul are dreptul de a fi informat cu privire la serviciile medicale disponibile, precum și la modul de a le utiliza;

2. Pacientul are dreptul de a fi informat asupra identității și statutului profesional al furnizorilor de servicii de sănătate;

3. Pacientul internat are dreptul de a fi informat asupra regulilor și obiceiurilor pe care trebuie să le respecte pe durata spitalizării;

4. Pacientul internat are dreptul de a fi informat asupra stării sale de sănătate, a intervențiilor medicale propuse, a riscurilor potențiale ale fiecărei proceduri, a alternativelor existente la procedurile propuse, inclusiv asupra riscurilor generale de neefectuarea tratamentului și nerespectarea recomandărilor medicale, precum și cu privire la datele despre diagnostic și prognostic;

5. Pacientul are dreptul de a decide dacă dorește sau nu să fie informat în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință psihică;

6. Informațiile se aduc la cunoștința pacientului într-un limbaj respectuos, clar, cu minimalizarea terminologiei de specialitate; în cazul în care pacientul nu cunoaște limba română, informațiile se aduc la cunoștință în limba maternă ori în limba pe care o cunoaște sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare;

7. Pacientul are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat despre situația sa medicală și de a alege o altă persoană care să fie informat în locul său;

8. Rudele și prietenii pacientului pot fi informați despre evoluția investigațiilor, diagnostic și tratament, dar numai cu acordul pacientului;

9. Pacientul are dreptul să solicite și să primească, la externare, un rezumat scris al investigațiilor diagnosticului, tratamentului și îngrijirilor acordate pe perioada spitalizării;

C) DREPTUL PACIENTULUI PRIVIND INTERVENTIA MEDICALA

1. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală asumându-și, în scris, răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului;

2. Când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență, personalul medical are dreptul să deducă acordul pacientului dintr-o exprimare

anterioară a acestuia;

3. În cazul în care pacientul necesită o intervenție medicală de urgență, consimțământul reprezentantului legal nu mai este necesar;
4. În cazul în care se cere consimțământul reprezentantului legal, pacientul trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei, atât cât permite capacitatea lui de înțelegere;
5. În cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să îndeplinească consimțământul, decizia este declinată unei comisii de arbitraj de specialitate;
6. Comisia de arbitraj este constituită din trei medici pentru pacienții internați în spitale și din doi medici pentru pacienții din ambulatoriul de specialitate;
7. Consimțământul pacientului este obligatoriu pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
8. Consimțământul pacientului este obligatoriu în cazul participării sale ca subiect în învățământul medical clinic și cercetarea științifică. Nu pot fi folosite pentru cercetare științifică persoanele care nu sunt capabile să îndeplinească voia, cu excepția obinerii consimțământului de la reprezentantul legal, și dacă cercetarea este făcută în interesul pacientului;
9. Pacientul nu poate fi fotografiat sau filmat într-o unitate medicală fără consimțământul său, cu excepția cazurilor în care imaginile sunt necesare diagnosticului sau tratamentului și evitării suspectării unei culpe medicale;

D) DREPTUL LA CONFIDENTIALITATEA INFORMATIILOR SI VIATA PRIVATA A PACIENTULUI

Toate informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul sau datele personale sunt confidențiale, chiar și după decesul acestuia.

Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul îndeplinește consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

În cazul în care informațiile sunt necesare altor furnizori de servicii medicale acreditați, implicarea în tratamentul pacientului, acordarea consimțământului este obligatorie.

Pacientul are acces la datele medicale personale.

Orice amestec în viața privată, familială, a pacientului este interzis, cu excepția cazurilor în care această amestecare influențează pozitiv diagnosticul, tratamentul ori îngrijirile acordate și numai cu consimțământul pacientului.

Sunt considerate excepții cazurile în care pacientul reprezintă pericol pentru sine sau pentru sănătatea publică.

Incalcarea dreptului la confidențialitatea informațiilor și viața privată a pacientului sau a datelor personale se sancționează cu una din sancțiunile prevăzute de Codul Muncii sau după caz de Codul Penal.

E) DREPTURILE PACIENTULUI LA TRATAMENT SI INGRIJIRI MEDICALE

În cazul în care furnizorii sunt obligați să recurgă la selectarea pacienților pentru anumite tipuri de tratament care sunt disponibile în număr limitat, selectarea se face numai pe criterii medicale.

Criteriile medicale privind selectarea pacienților pentru anumite tipuri de tratament se elaborează de către Ministerul Sănătății și se aduc la cunoștința publicului.

Intervențiile medicale asupra pacientului se pot efectua numai dacă există condițiile de dotare necesare și personal acreditat corespunzător.

Se exceptează de la prevederile art.253 din Legea 46/2003 cazurile de urgență apărute în

situații extreme.

Pacientul are dreptul la îngrijiri terminale pentru a putea muri în demnitate.

Pacientul poate beneficia de sprijinul familiei, al prietenilor, de suport spiritual, material și de sfaturi pe tot parcursul îngrijirilor medicale. La solicitarea pacientului, în măsura posibilităților, va fi creat mediul de îngrijire și tratament cât mai aproape de cel familial. Personalul medical sau nemedical din unitățile sanitare nu are dreptul să supună pacientul nici unei forme de presiuni pentru a-l determina pe acesta să îl recompenseze altfel decât prevăd regulamentele de plată legale din cadrul unității respective.

Pacientul poate oferi angajamentul său sau unității unde a fost îngrijit plăți suplimentare sau donații, cu respectarea legii.

Pacientul are dreptul la îngrijiri medicale continue până la ameliorarea stării de sănătate sau până la vindecare.

Continuitatea îngrijirilor se asigură prin colaborarea și parteneriatul dintre diferite unități medicale publice și nepublice, spitalice și ambulatorii, de specialitate sau de medicină generală, oferite de medici, cadre medii sau de alt personal calificat. După externare pacienții au dreptul la servicii comunitare disponibile.

Pacientul are dreptul să beneficieze de asistență medicală de urgență și de servicii farmaceutice, în program continuu.

F) OBLIGATIILE PACIENTULUI

- să respecte regulile ce se aplică în spital;
- să păstreze ordinea, liniștea și curățenia în spital;
- să respecte programul de vizite și de masă precum și circuitele funcționale din spital;
- să nu deterioreze bunurile din spital;
- să respecte indicațiile terapeutice ale medicului pe perioada internării;
- să nu utilizeze consumatori electrici decât cu aprobarea medicilor eficient de secție;
- să nu părăsească spitalul fără aprobare pentru probleme extramedicale; în cazul în care are drept de învoire să nu depășească timpul care i-a fost acordat;
- să păstreze și să predea în bune condiții echipamentul de spital și lenjeria de pat primite pentru ederea în spital;
- să respecte indicatoarele de avertizare și interdicție a anumitor activități și conduite în spital;
- să prezinte la internare actul de identitate, precum și documentele justificative care atestă calitatea de asigurat;
- să respecte programul spitalului;
- de a respecta ordinea interioară din spital, liniștea și curățenia;
- de a respecta regulile de igienă personală și colectivă;
- de a manifesta grijă față de bunurile din dotarea spitalului;
- de a avea o conduită civilizată față de personalul medico-sanitar;
- să răspundă cinstit și complet la întrebările medicului. Medicul poate avea nevoie de multe informații pentru a evalua corect starea actuală de sănătate a pacientului, diagnosticul și riscurile pe viitor. Indiferent dacă unele întrebări par mai delicate, pacientul trebuie să răspundă sau măcar să întrebe medicul dacă acea răspuns chiar este important, pentru că altfel nu ar dori să răspundă;
- pacientul trebuie să întrebe medicul atunci când nu înțelege ceva;
- el trebuie să își spună clar dorințele, de ce anume a venit la doctor și ce vrea să obțină (spre exemplu informații, ajutor, schimbarea stilului de viață etc.);
- să urmeze instrucțiunile medicului odată ce a fost de acord cu ele. Este foarte important acest aspect, spre exemplu pacientii adesea nu își finalizează tratamentul antibiotic pentru că le-a dispărut simptomatologia și se simt bine, acest lucru ducând la infecțiile cronice și

rezistentă ulterioară la tratament ;

- să respecte cu strictețe tratamentul și indicațiile medicului ;
- să aibă o conduită civilizată față de personalul medico-sanitar;
- persoanele care nu fac dovada calității de asigurat beneficiază de servicii medicale numai în cazul urgențelor medico-chirurgicale și al bolilor cu potențial endemo-epidemic în cadrul unui pachet minimal de servicii medicale, stabilit prin contractul-cadru.
- bolnavii internați sunt obligați să poarte pe durata internării înuta regulamentară de spital;
- este interzisă circulația bolnavilor în alte secții decât cele în care sunt internați, cu excepția cazurilor care necesită investigații;
- bolnavii internați nu pot părăsi unitatea sanitară în inuta de spital, fiind interzisă circulația pe străzi sau în parcuri în astfel de inute ;
- este interzis consumul de băuturi alcoolice și fumatul în incinta spitalului;
- bolnavii internați sunt obligați să respecte regulamentul de ordine interioară al spitalului și al secției;
- pacienții sunt datori să respecte unitatea sanitară, personalul medical și de îngrijire precum și pe ceilalți pacienți;
- să respecte ordinea, liniștea, păstrarea curățeniei în saloane, sala de mese, coridoare;
- nu se permite tulburarea liniștii, degradarea mobilierului și bunurilor din dotarea secției și spitalului;
- de a respecta condițiile de disciplină ale spitalului;
- de a folosi cu grijă bunurile ce îi sunt puse la dispoziție, orice degradare fiind supusă regulilor de drept civil;
- de a nu consuma și introduce băuturi alcoolice în spital;
- de a respecta regimul alimentar indicat de medic;
- de a respecta programul de vizită pentru a nu perturba desfășurarea activității medicale;
- de a păstra curățenia în rezerva și spații comune;
- de a se adresa în mod civilizată personalului medico-sanitar;
- să prezinte la internare biletul de trimitere de la medicul de familie, actul de identitate, talonul de pensie sau adeverința de la CAS Maramureș
- să respecte și să păstreze starea de curățenie din salon, coridoare, grupuri sanitare, etc.;
- să respecte prescripțiile medicului curant;
- să asigure păstrarea lenjeriei de spital primită (pijama, halat);
- să păstreze la frigider alimentele aduse de familie;
- să respecte programul de odihnă, servirea mesei și primirea vizitatorilor, sau cel instituit în situații de carantină ;
- să semnaleze asistentei șefă sau medicului șef de secție orice deficiență intervenită pe parcursul internării sale;
- să nu părăsească spitalul pe durata internării, decât dacă are avizul medicului șef de secție;
- să nu arunce pe geamurile salonului nici un obiect (alimente, gunoaie);
- să-și întretină igiena corporală adecvat .
- să respecte regulile de acces, de conduită și disciplină ale spitalului, regulile și orarul de vizitare.
- să nu producă zgomote puternice, de orice natură (incluzând aici și sonorul echipamentului audio-video sau aparatelor de comunicații), și să nu iniție acțiuni care pot produce disconfort pacienților internați și celorlalte persoane din jur;
- să nu introducă în spital echipamente electronice fără acordul prealabil, scris, al medicului șef de secție sau al asistentului șef.
- să respecte intimitatea și confidențialitatea persoanei, viaa privată și programul celorlalți

pacienți, inclusiv ale personalului medical.

- să utilizeze cu atenție și să nu deterioreze bunurile spitalului, precum și bunurile aflate în proprietatea altor persoane, dacă este cazul.;
- să asigure individual pază și protecția bunurilor personale de valoare pe care le introduce în spital, asumându-și întreaga responsabilitate cu privire la acestea;
- să ofere personalului medical toate informațiile relevante pe care le deține despre starea de sănătate proprie, precum și informațiile de orice altă natură (apartenență religioasă, valori și cutume culturale, etnice etc.) care pot afecta sau influența îngrijirea medicală și serviciile conexe furnizate;
- să ofere informații exacte și complete în legătură cu spitalizările anterioare, detaliile personale și de sănătate, inclusiv regimuri alimentare și stil de viață;
- să solicite personalului medical informații detaliate cu privire la starea individuală de sănătate, investigațiile și analizele realizate, diagnosticul stabilit și tratamentul propus, înainte de a înființa consimțământul față de orice procedură și act medical pe care îl acceptă. Pacienții au dreptul și libertatea de a cere oricât de multe informații cu privire la situația medicală în care se află;
- să respecte cu strictețe planul de tratament și să discute despre orice schimbare pe care o doresc sau care intervine din cauze externe, cu medicul curant sau cu medicii din aceeași arie de specializare cu cei care au stabilit tratamentul;
- să își asume întreaga responsabilitate pentru consecințele ce apar în cazul refuzului de a urma tratamentul, instrucțiunile și recomandările personalului medical;
- să informeze personalul medical, întocmai și la timp, cu privire la orice manifestare sau reacție la tratamentul sau medicamentele prescrise;
- să informeze personalul medical și să solicite sprijin pentru orice nelămuriri și întrebări cu privire la documentele medicale, inclusiv instrucțiunile medicale furnizate de sau instrucțiunile privind îngrijirea și tratamentul la domiciliu;
- să ia în calcul faptul că poate exista un motiv obiectiv pentru care un serviciu nu este disponibil la un anumit moment și într-o anumită formă;
- să anunțe personalul medical, în cazul în care își schimbă datele de contact sau datele personale (nume, stare civilă etc.);
- să solicite orice informații referitoare la facturile emise de către spital pentru serviciile medicale furnizate și să achite aceste facturi întocmai și la timp dacă nu este asigurat.